

Usnesení Nejvyššího soudu SR ze dne 30.01.1992, sp. zn. 9 Co 142/91, ECLI:CZ:NSSR:1992:9.CO.142.1991.1

Číslo: 57/1992

Právní věta: Informativny (predbežný) výpočet výšky starobného dôchodku, na ktorý má vzniknúť nárok až v budúcnosti, nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Započítanie dôb zamestnania v čase nezákonného výkonu trestu v I. alebo II. pracovnej kategórii umožňuje ustanovenie § 25 ods. 2 zákona č. 119/1990 Sb. len v rozsahu, v ktorom poškodený vykonával vo výkone trestu odňatia slobody práce, ktoré by odôvodňovali zaradenie zamestnania do I. alebo II. pracovnej kategórie. Ak si žiadateľ o starobný dôchodok zvolil úpravu dôchodku podľa ustanovenia § 25 ods. 7 zákona č. 119/1990 Sb.*) formou príplatku k dôchodku za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody, v ktorom vykonával práce za podmienok, ktoré by odôvodňovali ich posudzovanie ako zamestnanie I. alebo II. pracovnej kategórie, nemôže sa súčasne domáhať úpravy dôchodku aj podľa ustanovenia § 25 ods. 1 až 6 zákona č. 119/1990 Sb.

Soud: Nejvyšší soud SR

Datum rozhodnutí: 30.01.1992

Spisová značka: 9 Co 142/91

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Přezkum správních rozhodnutí

Předpisy: 119/1990 Sb. § 25 odst. 7

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 57

Informativny (predbežný) výpočet výšky starobného dôchodku, na ktorý má vzniknúť nárok až v budúcnosti, nemôže byť predmetom preskúmania súdom.

Započítanie dôb zamestnania v čase nezákonného výkonu trestu v I. alebo II. pracovnej kategórii umožňuje ustanovenie § 25 ods. 2 zákona č. 119/1990 Sb. len v rozsahu, v ktorom poškodený vykonával vo výkone trestu odňatia slobody práce, ktoré by odôvodňovali zaradenie zamestnania do I. alebo II. pracovnej kategórie.

Ak si žiadateľ o starobný dôchodok zvolil úpravu dôchodku podľa ustanovenia § 25 ods. 7 zákona č. 119/1990 Sb.*) formou príplatku k dôchodku za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody, v ktorom vykonával práce za podmienok, ktoré by odôvodňovali ich posudzovanie ako zamestnanie I.

alebo II. pracovnej kategórie, nemôže sa súčasne domáhať úpravy dôchodku aj podľa ustanovenia § 25 ods. 1 až 6 zákona č. 119/1990 Sb.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 1. 1992, [9 Co 142/91](#))

Slovenská správa sociálneho zabezpečenia rozhodnutím zo 4. 2. 1991 nevyhovela žiadosti navrhovateľa z 3. 1. 1991 o priznanie starobného dôchodku od 14. 1. 1990 s odôvodnením, že nárok na starobný dôchodok mu vznikne až dovŕšením 60. roku veku, t. j. 9. 7. 1991; súčasne mu vymerala (ale nepriznala) starobný dôchodok, na ktorý mu mal vzniknúť nárok ku dňu 9. 7. 1991.

Po obdržaní žiadosti navrhovateľa o úpravu dôchodku podľa ustanovenia § 25 ods. 7 zákona č. 119/1990 Sb., o súdnej rehabilitácii, podanej 11. 2. 1991, uvedený orgán sociálneho zabezpečenia rozhodnutím zo 6. 3. 1991 opätovne nepriznal navrhovateľovi starobný dôchodok od januára 1990, ale vymeral mu starobný dôchodok, na ktorý mu mal vzniknúť nárok od 9. 7. 1991 po zohľadnení nárokov patriacich navrhovateľovi podľa ustanovení zákona č. 119/1990 Sb., o súdnej rehabilitácii.

Krajský súd v Banskej Bystrici preskúmal druhé uvedené rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia zo 6. 3. 1991 a svojím uznesením ho potvrdil. Poukázal na skutočnosť, že dĺžka zamestnania navrhovateľa v baníctve v hlbinných (uránových) baniach nie je sporná. Bol však toho názoru, že neprichádza do úvahy navrhovateľom požadovaný pomerný zápočet odpracovanej doby zamestnania v uránových baniach k odpracovanej dobe v rudných baniach vzhľadom na ustanovenie § 18 ods. 4, 5 zákona č. 100/1988 Sb. Navrhovateľ nespĺňoval podmienky nároku na starobný dôchodok od januára 1990, lebo nárok na starobný dôchodok mu vznikol až dovŕšením veku 60 rokov. Rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia považoval za správne aj pokiaľ ide o výšku starobného dôchodku.

Navrhovateľ v odvolaní podanom proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa trval na svojej žiadosti, aby mu starobný dôchodok priznali už od januára 1990. Namietal, že súd potvrdil to rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia, proti ktorému jeho návrh na preskúmanie nesmeroval. Nepovažuje za správny postup súdu, pokiaľ nevyhovela jeho požiadavke o prepočítanie doby zamestnania v uránových baniach v pomere 10:15. Má za to, že ustanovenie § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Sb. takýto postup nevylučuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

Z odôvodnenia:

Z obsahu rozhodnutí orgánu sociálneho zabezpečenia zo 4. 2. 1991 a zo 6. 3. 1991 vyplýva, i keď to v nich nie je výslovne uvedené, že bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 14. 1. 1990 a súčasne bol predbežne (informatívne) vymeraný navrhovateľovi starobný dôchodok, na ktorý mu mal vzniknúť nárok v budúcnosti od 9. 7. 1991. V časti rozhodnutia, v ktorej orgán sociálneho zabezpečenia nevyhovela žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 14. 1. 1990, sú obe rozhodnutia totožné. Nepochybil preto súd prvého stupňa, keď preskúmal v poradí druhé rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia zo 6. 3. 1991.

Informatívny (predbežný) výpočet výšky starobného dôchodku, na ktorý má vzniknúť nárok až v budúcnosti, nemôže byť predmetom preskúmania súdom, lebo vo veciach dôchodkového zabezpečenia nerieši súd otázky, ktoré by sa mohli stať právne významnými až v budúcnosti, až budú splnené ďalšie zákonné predpoklady uplatneného nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia.

Predmetom konania teda v danom prípade je iba preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu sociálneho zabezpečenia, pokiaľ zamietol žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 14. 1. 1990, t. j. pred dovŕšením veku 60 rokov.

V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ odpracoval ako baník v podzemí v hlbinných baniach 11 rokov a 13 dní. Nesplnil tak podmienky uvedené v ustanovení § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Sb., ktoré sú potrebné pre vznik nároku na starobný dôchodok skôr, ako dovŕšil 60 rokov veku, lebo neodpracoval v uvedenom zamestnaní najmenej 15 rokov. Pred uplatnením dôchodkových nárokov podľa zákona č. 119/1990 Sb. nebolo možné prihladiť ani na skutočnosť, že navrhovateľ odpracoval v I. pracovnej kategórii 2 roky 7 mesiacov a 22 dní v uránových baniach v dobe výkonu trestu odňatia slobody, lebo započítaniu tejto doby v inej než III. pracovnej kategórii výslovne bráni ustanovenie § 5 ods. 3 písm. c) nariadenia vlády ČSFR č. 117/1988 Sb.

Započítanie dôb zamestnania v čase nezákonného výkonu trestu v I. prípadne II. pracovnej kategórii umožňuje ustanovenie § 25 ods. 2 zákona č. 119/1990 Sb., o súdnej rehabilitácii, ale tiež len v rozsahu, v ktorom poškodený skutočne vykonával práce, ktoré by odôvodňovali zaradenie v zamestnaní do I. (II.) pracovnej kategórie. Ustanovenia zákona č. 100/1988 Sb., o sociálnom zabezpečení, ani ustanovenia zákona č. 119/1990 Sb. neumožňujú započítať dobu, po ktorú navrhovateľ pracoval v uránových baniach vo väčšom rozsahu, než túto prácu skutočne vykonával. Ani po započítaní doby zamestnania v uránových baniach navrhovateľ teda neodpracoval v I. pracovnej kategórii najmenej 15 rokov.

Navrhovateľ si pritom zvolil úpravu dôchodku podľa ustanovenia § 25 ods. 7 zákona č. 119/1990 Sb. formou príplatku k dôchodku v sume 20 Kčs za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody, v ktorom vykonával práce za podmienok, ktoré by odôvodňovali ich posudzovanie ako zamestnanie I. alebo II. pracovnej kategórie, a 15 Kčs za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody v ostatných prípadoch. Nemôže sa preto súčasne domáhať úpravy dôchodku aj podľa ustanovenia § 25 ods. 1 až 6 zákona č. 119/1990 Sb.

Odvolačný súd preto potvrdil vecne správne uznesenie súdu prvého stupňa o potvrdení rozhodnutia orgánu sociálneho zabezpečenia.

V odvolacom konaní účastníkom trovy nevznikli; nebolo preto potrebné rozhodovať o ich náhrade.

*) v znění čl. I bod 16 zákona č. 47/1991 Sb.